

नेपाल राजपत्र

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, असार ३१ गते २०३३ साल

श्री ५ को सरकार
खाद्य, कृषि तथा सिंचाइ मन्त्रालयको
सूचना

नेपाल कृषि सेवा (समूह तथा श्रेणी विभाजन, नियुक्ति र बढुवा)
नियमहरू, २०३३

नेपाल निजामती सेवा ऐन, २०१३ को दफा ७ र ८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी
५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाएको छः—

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः (१) यी नियमहरूको नाम “नेपाल कृषि सेवा (समूह तथा श्रेणी विभाजन, नियुक्ति र बढुवा) नियमहरू, २०३३” रहेको छ।
(२) यी नियमहरू तुरून्त प्रारम्भ हुनेछन्।
२. परिभाषा:- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमा,—
(क) “सेवा” भनाले नेपाल कृषि सेवा सम्झनुपर्छ।
(ख) “श्रेणी” भनाले सेवाको श्रेणी सम्झनुपर्छ।

(ग) "समूह" भन्नाले सेवाभित्र रहेका पदहरूको कामको प्रकृति र ती कामलाई सम्पादन गर्न चाहिने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता र कार्य विशिष्टताको आधारमा श्री ५ को सरकारले विभाजन गरेको समान प्रकृतिको पदहरूको समूह सम्झनुपर्छ ।

३. सेवामा रहने श्रेणी र समूहः (१) सेवामा निम्नलिखित श्रेणीहरू रहनेछन्:-

- (क) विशिष्ट श्रेणी
- (ख) प्रथम श्रेणी
- (ग) द्वितीय श्रेणी
- (घ) तृतीय श्रेणी

(२) सेवामा रहने समूहहरू अनुसूची १ मा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

(३) श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी अनुसूची १ मा आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

(४) सेवाको विभिन्न समूहमा रहने श्रेणी तथा पद श्री ५ को सरकारले समय समयमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिएबमोजिम हुनेछ ।

(५) श्री ५ को सरकारले सेवाको विभिन्न पदमा हाल बहाल रहेका कर्मचारीहरूलाई निजहरू बहाल रहने समूहमा पदसहित निर्धारण गरी त्यसको सूचना सम्बन्धित कर्मचारी-हरूको जानकारीको लागि नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गर्नेछ ।

(६) उप-नियम (५) बमोजिम सेवामा बहाल रहेका कर्मचारीहरूको समूह निर्धारण भएपछि कर्मचारीले सेवाको एक समूहबाट अर्को समूहमा परिवर्तन गर्न पाउने छैन ।

(७) उप-नियम (६) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सेवाका कुनै कर्मचारीले आफ्नो शैक्षिक योग्यता र कार्य विशिष्टताको आधारमा सेवाको एक समूहबाट अर्को समूहमा परिवर्तन गर्न चाहेमा निवेदन दिन सक्नेछ र यस्तो निवेदन परी श्री ५ सरकारले मनासिव देखेमा त्यस्तो कर्मचारीको समूह परिवर्तन गर्न सक्नेछ ।

तर त्यसरी समूह परिवर्तन गरिएको कर्मचारीले परिवर्तन भएको समूहभित्र हुने बढुवाको लागि समूह परिवर्तन भएको मितिले एक वर्षसम्म संभाव्य उम्मेदवार बन्न पाउने छैन ।

४. रिक्त पदको पूर्ति र बढुवा: (१) सेवा अन्तर्गत समूहमा रिक्त भएको पदको पूर्ति

देहायबमोजिम गरिनेछ:-

(क) विशिष्ट श्रेणीको पद रिक्त भएमा प्रथम श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट आधिक्यद्वारा भुद्रष्टुगावाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

(ख) प्रथम श्रेणीको पद रिक्त भएमा द्वितीय श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट बढुवाद्वारा ।

(ग) द्वितीय श्रेणीको पद रिक्त भएमा तृतीय श्रेणीका कर्मचारीहरूमध्येबाट बढुवाद्वारा ।

(घ) तृतीय श्रेणीको पद रिक्त भएमा नयाँ नियुक्तिद्वारा वा राजपत्र अनिष्टित प्रथम श्रेणी पदमा स्थायी रूपले घटीमा पाँच वर्षसम्म अटूट सेवा गरेका कर्मचारीहरूमध्येबाट बढुवाद्वारा ।

(१) उप-नियम (१) को खण्ड (क), (ख) र (ग) बमोजिम बढुवाद्वारा विशिष्ट श्रेणी, प्रथम श्रेणी वा द्वितीय श्रेणीको रिक्त पद पूर्ति गर्दा त्यस्तो पद जुन समूहभित्रको हो सोही समूहको आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता पुगेका कर्मचारीहरूमध्येबाट बढुवाद्वारा गरिनेछ ।

(२) उप-नियम (१) को खण्ड (घ) बमोजिम बढुवाद्वारा तृतीय श्रेणीको पद पूर्ति गर्दा जम्मा रिक्त पदहरूको पच्चीस प्रतिशतसम्म पदहरूमा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाद्वारा रिक्त पदको समूहसंग घनिष्ठ रूपले सम्बन्धित र श्री ५ को सरकारले समय समयमा निर्धारित शैक्षिक योग्यता पुगेका कर्मचारीहरूमध्येबाट बढुवाद्वारा गरिनेछ ।

स्पष्टीकरण: यस उप-नियमको प्रयोजनको लागि घनिष्ठ रूपले सम्बन्धित भन्नाले समूहभित्र रिक्त रहेका राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीका पदहरूमा रही गर्नुपर्ने कामसित घनिष्ठ रूपले सम्बन्धित भएको हुनुपर्छ । उदाहरणार्थः हर्टिकल्चर समूहमा पदोन्नतिको लागि संभाव्य उम्मेदवार हुनलाई हर्टिकल्चरतरफ नै सम्बन्धित काम गरिरहेको हुनुपर्छ । त्यस्तै एन्टोमलोजी समूहमा पदोन्नतिको लागि सम्भाव्य उम्मेदवार हुन एन्टोमलोजी तरफ नै सम्बन्धित काम गरिरहेको हुनुपर्छ ।

(३) तृतीय श्रेणीको रिक्त पदमा बढुवा हुने कुनै कर्मचारी रिक्त पदको समूहसंग घनिष्ठ रूपले सम्बन्धित छ छैन भन्ने प्रश्न उठेमा श्री ५ को सरकारबाट भएको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

५. नयाँ नियुक्ति:- (१) स्वीकृत शिक्षण संस्थाबाट सम्बन्धित समूहमा नियुक्तिको लागि चाहिने न्यूनतम शैक्षिक योग्यता प्राप्त गरेको र निजामती सेवा नियमावली, २०२१ बमोजिम कुनै अयोग्यता नभएको व्यक्ति सेवाको सम्बन्धित समूहको तृतीय श्रेणीमा नयाँ नियुक्तिको लागि योग्य मानिनेछ ।

(२) सेवाको तृतीय श्रेणीमा नयाँ नियुक्ति भएका प्रत्येक कर्मचारीलाई एक वर्षको परीक्षणकालमा राखिने छ र सो अवधिमा निजले श्री ५ को सरकारबाट निर्धारित गरिएको कुनै प्रशिक्षण पूरा गर्नु पर्ने वा परीक्षा दिनु पर्ने भएमा त्यस्तो प्रशिक्षण पूरा गरेको र परीक्षामा उत्तीर्ण भएको हुनु पर्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रणप्रिभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

तर श्री ५ को सरकारले आवश्यक सम्बेद्मा कुनै कर्मचारीको परीक्षणकालको अवधि अर्को एक वर्षसम्म बढाउन सक्नेछ ।

(३) उप-नियम (२) बमोजिम परीक्षणकालमा राखिएका कुनै कर्मचारीको काम सन्तोषजनक छ र निजले उप-नियम (२) मा लेखिएका शर्तहरू पनि पूरा गरेको छ भने श्री ५ को सरकारले निजको नियुक्ति सदर गर्नेछ । नियुक्ति सदर नभएका कर्मचारीलाई सेवाबाट हटाइनेछ ।

(४) यी नियमहरूबमोजिम परीक्षणकालमा राखिएको कर्मचारीको नियुक्ति सदर भएमा सो परीक्षणकालमा रहेका अवधिलाई नोकरीको अवधिमा गणना गरिनेछ ।

(५) उप-नियम (१) बमोजिम सेवा अन्तर्गतका समूहहरूमा नयाँ नियुक्ति हुन आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता अनुसूची २ मा तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

(६) श्री ५ को सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी अनुसूची २ मा आवश्यक संशोधन गर्न सक्नेछ ।

६. सर्ववा: कर्मचारीको शैक्षिक योग्यता र कार्य विशिष्टताको आधारमा बाहेक कुनै एक समूहको कर्मचारीलाई अर्को समूहमा सर्ववा गर्न सकिने छैन ।

७. बचाउः— (१) यी नियमहरूमा लेखिएजतिमा यी नियमहरूबमोजिम र अरूपमा निजामती सेवा नियमावली, २०२१ बमोजिम हुनेछ ।

(नियम ३ को अनुसूची—१)

(नियम ३ को उप-नियम (२) संग सम्बन्धित)

१. एगृ-एक्स्टेन्शन
२. हर्टिकल्चर
३. फिसरीज
४. लाइभस्टक, पोल्ट्री एण्ड डेरी डेभ्लप्मेण्ट
५. एग्रोनमी
६. प्लाण्ट प्याथोलजी
७. एण्टोमोलजी
८. एगृ-इकोनोमिक्स, मार्केटिङ्ग एण्ड स्टाटिष्टिक्स
९. स्वाइल साइन्स
१०. भेटरिनरी
११. एगृ-इन्जिनीयरिङ्ग
१२. फूड प्रोसेसिङ्ग, एनालेसिस एण्ड न्यूट्रिशन

अनुसूची-२

(नियम ५ को उप-नियम (५) संग सम्बन्धित)

समूहको निमित्त आवश्यक शैक्षिक न्यूनतम योग्यता

क्र.सं.	समूह	आवश्यक न्यूनतम शैक्षिक योग्यता	कैफियत
१.	एगू-एक्स्टेन्शन	बी. एस्सी. (एगू) वा सो सरह	
२.	हर्टिकल्चर	बी. एस्सी. (एगू) वा सो सरह	
३.	फिसरीज	बी. एस्सी. (एगू) वा बी. एस्सी. भई (फिस कल्चरमा डिप्लोमा) वा एम. एस्सी. जूलोजी (फिस एण्ड फिसरीजमा विशेषता) वा सो सरह	
४.	ला भष्टक, पोलट्री एण्ड डेरी डेभलप्य- मेण्ट	बी. एस्सी. (एगू) वा बी. भी. एस्सी. एण्ड ए. एच. वा बी. एस्सी. (डेयरिंग) वा बी.एस्सी. भई (एनिमल साइन्स) मा डिप्लोमा वा सो सरह	

५. एग्रोनमी

बी. एस्सी. (एगृ)

वा

एम. एस्सी. बोटनी, (प्लाण्ट ब्रिडिङ
र जेनेटिवसमा विशेषता)

वा

सो सरह

बी. एस्सी. (एगृ)

वा

एम. एस्सी. बोटनी, (प्लाण्ट प्याथोलजी
वा भाइकोलजीमा विशेषता)

वा

सो सरह

६. प्लाण्ट प्याथोलजी

बी. एस्सी. (एगृ)

वा

एम. एस्सी. जूलोजी (इण्टोमोलजीमा
विशेषता)

वा

सो सरह

७. इण्टोमोलजी

८. एगृ-इकोनमिक्स,
मार्केटिङ एण्ड
स्टाटिष्टिक्स

एग्री-इकोनमिक्समा मेजर गरी बी. एस्सी. (एगृ)

वा

कृषि अर्थ शास्त्र वा मार्केटिङ्गको विषय
लिई अर्थशास्त्रमा स्नातकोत्तर उपाधि

वा

तथ्याङ्क शास्त्रमा स्नातकोत्तर उपाधि
प्राप्त गरी कृषि तथ्याङ्कमा तालीम

वा

सो सरह

(४६)

नेपाल राजपत्र भाग ३

८. स्वाइल साइन्स

बी. एस्सी. (एगू)

वा

एम. एस्सी. (स्वाइल साइन्स)

वा

सो सरह

बी. भी. एस्सी.

वा

बी. भी. एस्सी. एण्ड ए. एच.

वा

सो सरह

बी. एस्सी. (एगू इंजिनीयरिङ्ग)

वा

सो सरह

फूड प्रोसेसिंग,
एनालेसिस
एण्ड न्यूट्रिशन

फूड टेक्नोलजी वा फूड माइको बायोलजी
वा फूड केमिष्ट्रीमा स्नातकोत्तर उपाधि

वा

फूड वा न्यूट्रिशनमा मेजर गरी होम
साइन्समा स्नातकोत्तर उपाधि

वा

फूड इंजिनीयरिङ्गमा स्नातकोत्तर
उपाधि

वा

सो सरह

आज्ञाले—

दीर्घराज कोइराला

श्री ५ को सरकारको सचिव

श्री ५ को सरकारको छापाखाना, सिंहदरबार, काठमाडौंमा मुद्रित ।

आधिकार्यमुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।